

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕНСІЙНА СПРАВА

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 1 від “31” серпня 2020р.

м. Івано-Франківськ – 2020р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Пенсійна справа
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	3 / 5
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета: поглиблення теоретичних знань та формування у студентів практичних навичок у сфері пенсійного забезпечення, правильному застосуванні нормативного матеріалу при вирішенні конкретних завдань, самостійному вивченні обставин кожної пенсійної справи.

Завдання:

- оволодіти теоретичним підґрунтям інституту пенсійного забезпечення;
- засвоєння принципів формування та складових елементів системи пенсійного забезпечення;
- оволодіння нормативним матеріалом, застосовуючи для його вивчення здобуті знання з теорії;
- набуття базових навичок практичного застосування норм права у безпосередній діяльності державних органів з реалізації конституційних прав громадян.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК-14. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК-15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК-2. Здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів.

СК-3. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.

СК-6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК-13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

СК-20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Програмні результати навчання

РН-3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

РН-7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.

РН-8. Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

РН-21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

РН-23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Пенсійна система в Україні: становлення і сучасний стан	Знати поняття пенсії та її відмінності від інших соціальних виплат. Розуміти систему пенсійного забезпечення в Україні. Знати організаційно-правові засади здійснення конституційного права на пенсійне забезпечення.	Опрацювати відповідні джерела. Охарактеризувати Міжнародний досвід пенсійного забезпечення та надати характеристику пенсійних систем сучасності.
2.	Система законодавства,	Знати поняття та види джерел пенсійного	Опрацювати відповідні джерела. Схематично

	що регулює сферу пенсійного забезпечення	забезпечення, правові форми їх вираження. Знати нормативно-правові акти центральних органів виконавчої влади (Міністерства фінансів України, Пенсійного фонду України та Національного банку України, роз'яснення Міністерства соціальної політики України).	зобразити систему законодавства, що регулює сферу пенсійного забезпечення.
3.	Пенсійна реформа в Україні	Знати поняття реформи в пенсійному забезпеченні. Аналізувати пенсійну реформу в Україні.	Опрацювати відповідні джерела. Опрацювати інформацію «Пенсійний фонд України та його повноваження щодо пенсійної реформи в Україні».
4.	Страховий стаж	Знати поняття страхового стажу, його види. Розуміти значення страхового стажу. Знати періоди, з яких складається страховий стаж для обчислення розміру пенсії, коефіцієнт страхового стажу. Знати порядок обчислення страхового стажу, його підтвердження.	Опрацювати відповідні джерела. Ознайомитися з порядком оскарження дій страховальників, виконавчих органів Пенсійного фонду.
5.	Призначення та виплати пенсій	Знати порядок звернення за призначенням (перерахунком) пенсії, строки призначення пенсії, виплати (доходи), що враховуються в заробітну плату (дохід) застрахованої особи для обчислення пенсії.	Опрацювати відповідні джерела. Пенсії у солідарній системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
6.	Недержавне пенсійне забезпечення	Знати систему недержавного пенсійного забезпечення. Визначати особливості створення та функціонування корпоративних і	Опрацювати відповідні джерела. Ознайомитися з веденням персоналізованого обліку учасників

	професійних пенсійних фондів. Знати види пенсійних виплат, умови та строки здійснення пенсійних виплат пенсійними фондами, порядок укладення та оплати договору страхування довічної пенсії за рахунок пенсійних коштів учасника фонду, пенсії на визначений строк, пенсійної виплати, що здійснюється одноразово.	недержавних пенсійних фондів.
--	--	-------------------------------

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Індивідуальне заняття	20
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
Лекції																			-
Семінарські заняття		4		4		4		4		4		5							25
Самостійна робота																	5		5
Індивідуальні завдання														20					20
Залік																		50	50
Всього за тиждень		4		4		4		4		4		5		20		5	50	100	

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Література:	

1. Білик І. Право на призначення пенсій за віком на пільгових умовах у системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Право України. 2005. № 8. С. 93-95.
2. Бойко М. Д. Право пенсійного забезпечення в Україні: Навчальний посібник. [Вид.2-ге, випр. і доп.]. К.: Атіка, 2006. 356 с.
3. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України: Навч. посіб. К.: «Олан», 2004. 312 с.
4. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. К.: Знання, 2005. 615 с.
5. Болотіна Н. Б. Право соціального захисту: становлення і розвиток в Україні: [монографія]. К.: Знання, 2005. 382 с.
6. Болотіна Н.Б. Недержавне пенсійне забезпечення в Україні: окремі правові питання запровадження. Актуальні проблеми держави і права: Зб. Наук. пр. ОНЮА. Вип. 7. 2000. С. 94-101.
7. Візнюк П. Пенсійне забезпечення військовослужбовців. Прокуратура. Людина. Держава. 2004. № 7. С. 97-99.
8. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять з навчальної дисципліни “Пенсійне забезпечення” (відповідно до вимог ECTS) для студентів IV курсу факультету підготовки кадрів для Пенсійного фонду України / уклад.: В.В. Жернаков, І.А. Ветухова, А.О. Мовчан, Н.М. Швець. Х. : Нац. ун-т “Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого”, 2012. 77 с.
9. Надточій Б. Пенсія в Україні. Коментар Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». Б. Надточій, Л. Демчук. К.: Юрінком Інтер, 2006. 512 с.
10. Оформлення пенсій [текст]: практичний довідник станом на 7 листопада 2012 р. К.: «Центр учбової літератури», 2012. 362 с.
11. Пенсійна система України: [Навч. посібн.] К.: Кондор, 2006. 336 с.
12. Пенсійне забезпечення окремих категорій громадян: законодавство, судова практика / упоряд. В. С. Ковальський, І. С. Примак. К. : хрінком Інтер, 2011. 264 с.
13. Право соціального забезпечення: [Навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. / За ред. П. Д. Пилипенка]. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2008. 504 с.
14. Сташків Б. І. Теорія права соціального забезпечення: [Навч. посіб.] К.: Знання, 2005. 405 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.kiev.ua/> – офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційний сайт Кабінету Міністрів України
3. <http://www.mlsp.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства соціальної політики України
4. <http://www.pfu.gov.ua> – офіційний сайт Пенсійного фонду України
5. <http://www.social.org.ua> – офіційний сайт Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України

6. <http://www.fse.gov.ua> – офіційний сайт Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності
7. <http://www.ispf.gov.ua> – офіційний сайт Фонду соціального захисту інвалідів
8. <http://www.president.gov.ua> – офіційний сайт Президента України
9. <http://www.dcz.gov.ua> – офіційний сайт Державної служби зайнятості України
10. <http://www.nau.kiev.ua> – Нормативні акти України

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kspst@pnu.edu.ua
Викладач	Кулик Іванна Василівна
Контактна інформація викладача	+380677047023 ivanna.kulyk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності.

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» – Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». <p>Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника».</p>
--------------------------	--

	<p>– Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності».</p> <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдань пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Невідповідна поведінка під час занять	<p>Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/</p>
Додаткові бали	<p>Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. За рішенням кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися</p>

	<p>додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Неформальна освіта	<p>Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus .</p>

Викладач

Кулик І.В.